

Fremsat den 8. februar 2019 af Torsten Gejl (ALT) og Carolina Magdelene Maier (ALT)

Forslag til folketingsbeslutning

om at afskaffe zoneforbuddet og stoppe kriminaliseringen af hjemløse

Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketings-samling at tage initiativ til at afskaffe zoneforbuddet og stoppe kriminaliseringen af hjemløse i Danmark.

I stedet for at kriminalisere hjemløshed og sociale problemer ved at fængsle og udvise hjemløse opfordres regeringen til at øge den sociale indsats for at reducere hjemløshed.

Bemærkninger til forslaget

Formålet med dette forslag er at få regeringen til at stoppe kriminalisering af hjemløse i Danmark. Forslagsstillerne finder det dybt problematisk, at lovgivningen i dag indebærer, at hjemløse kan udvises fra specifikke områder og hele kommuner, alene fordi de er hjemløse og har opholdt sig sammen med andre hjemløse. Forslagsstillerne foreslår derfor helt konkret at afskaffe regeringens zoneforbud. I stedet for at kriminalisere sociale problemer og potentielt fængsle og udvise hjemløse af kommunen opfordres regeringen til at øge den sociale indsats for at reducere hjemløshed.

I foråret 2017 blev det forbudt at etablere eller opholde sig i såkaldte utryghedsskabende lejre, og politiet fik mulighed for at udstede zoneforbud til personer, der overtræder forbuddet. I sommeren 2018 blev zoneforbuddet udvidet, og straffen for at overtræde zoneforbuddet blev skærpet.

Udvidelsen betyder, at hjemløse i dag risikerer at få udstedt et zoneforbud, der gælder for en hel kommune i en længere periode på op til 2 år, hvis politiet vurderer, at de opholder sig i en utryghedsskabende lejr. Det vil sige at de hjemløse ligefrem risikerer at blive udvist fra den kommune, de normalt opholder sig og færdes i. Hvis en hjemløs overtræder zoneforbuddet, risikerer personen første gang at blive straffet med fængsel i 7 dage, stigende til den maksimale fængselsstraf på 1½ års fængsel, hvis overtrædelsen af forbuddet gentager sig.

I 2018 blev en hjemløs Hus Forbi-sælger idømt en bøde på 1.000 kroner, fordi han sammen med få andre overnattede ved Rundetårn. Ud over bøden blev Hus Forbi-sælgeren tildelt et zoneforbud og udvist af Københavns Kommune i 3 måneder. Senere er han blevet sigtet for at bryde sit zoneforbud, da han opholdt sig ved Nørreport, og han risikerer nu en fængselsstraf. (»Hjemløse André sigtet for at bryde zoneforbud«, Ritzaus Bureau, den 28. december 2018).

Det fremgår af lovforslaget, at formålet med regelændringerne oprindeligt var at skræmme tilrejsende udlændinge væk og forhindre dem i at slå lejr i parker og på gader og veje i de større byer i Danmark (Lovforslag nr. L 118 (folketingsåret 2017-18)). Der er dog meget, der tyder på, at regelændringerne ikke virker, og at loven rammer forkert.

Kirkens Korshær København, som har kontakt til mange udsatte og hjemløse via sine varmetuer, opsøgende arbejde, tøjuddeling, nødovernatning og rådgivning, kan ikke ud fra besøgstallet til sine tilbud konstatere et markant fald i antallet af udenlandske hjemløse i København siden indførelsen af

forbuddet mod utryghedsskabende lejre og tiggeri (REU alm. del – bilag 83).

Derimod peger Kirkens Korshær på andre problemer ved lovændringerne, bl.a. at de hjemløse ikke ved, hvor de skal overnatte, fordi de er bange for politiet, og Kirkens Korshær er i modsætning til tidligere tilbageholdende med at udlevere soveposer og liggeunderlag med anbefaling til de hjemløse om at sove ude og sove flere sammen for at øge sikkerheden. Flere sover alene, gemmer sig eller sover slet ikke, hvormed de bliver endnu mere udsatte og sårbare, end de er i forvejen.

Det tyder også på, at lovens manglende definition på en utryghedsskabende lejr skaber usikkerhed og utryghed blandt de hjemløse. Er det en lejr og kriminelt, hvis man har en sovepose, personlige ejendele, mad og drikke, tøj osv.? Når der er overfyldt og mangel på pladser på herberger og varmetuer, hvor skal de hjemløse så overnatte, når de ikke har et alternativ til gaden? Hvis man udviser hjemløse fra deres kommune, hvor skal de så være henne? (REU alm. del – bilag 53).

Forslagsstillerne kan tilslutte sig anbefalingen fra Institut for Menneskerettigheder om at afsøge løsninger på de eventuelle ordensmæssige problemer, som socialt udsatte og hjemløse kan skabe, uden at kriminalisere handlinger, der er direkte relateret til fattigdom og hjemløshed (Institut for Menneskerettigheder, »Uregistrerede Migranter-Status 2018«).

Forslagsstillerne henviser i øvrigt også til, at forslaget er i tråd med FN's vejledende principper for ekstrem fattigdom og menneskerettigheder, hvoraf det fremgår, at stater opfordres til at ophæve kriminalisering af hjemløses livsopretholdende handlinger, der foretages i det offentlige rum, såsom at sove, tigge og spise, og aktiviteter, der relaterer sig til personlig hygiejne (FN's Menneskerettighedsråd, UN Guiding Principles on Extreme Poverty and Human Rights, 2012, punkt 66 (C)).

Forslagsstillerne finder det meningsløst og urimeligt, at hjemløse kriminaliseres og i visse tilfælde udvises af kommunen, alene fordi de er hjemløse og opholder sig sammen med andre hjemløse. I stedet for at straffe og kriminalisere hjemløse anbefaler forslagsstillerne, at regeringen styrker indsatsen med at reducere hjemløshed i Danmark og øger investeringer i herberger og billige boliger til hjemløse.

Skriftlig fremsættelse

Torsten Gejl (ALT):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at afskaffe zoneforbuddet og stoppe kriminaliseringen af hjemløse.

(Beslutningsforslag nr. B 95)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.